



VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

|

Nr.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS DĖL VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos Seimui 2023 m. lapkričio 16 d. priėmus Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2242, VĮ¹ yra išdėstytas nauja redakcija ir nuostatos įsigaliojo nuo 2024 m. gegužės 1 dienos.

VĮ 26 straipsnyje yra įteisinta galimybė viešąją įstaigą (toliau - VŠĮ) pertvarkyti į biudžetinę, asociaciją, akcinę ir uždaryją akcinę bendrovę (toliau - kartu bendrovę), mažąją bendriją, taip pat labdaros ir paramos fondą. Atkreipiame dėmesį, kad pagal iki 2024 m. balandžio 30 d. galiojusias VĮ nuostatas, VŠĮ galėjo būti pertvarkoma tik į biudžetinę įstaigą ir labdaros ir paramos fondą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, VĮ ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

VĮ yra numatyta, kad VŠĮ, kurios savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, gali būti pertvarkoma į bendrovę, jeigu VŠĮ veikla iš valstybės ar savivaldybių biudžetų ir (ar) valstybės pinigų fondų nėra finansuojama daugiau kaip 20 procentų. Tuo tarpu privačioms VŠĮ ribojimų nenustatyta. VĮ nustatyti papildomi reikalavimai, susiję su kapitalu ir paramos gavimu: prieš pertvarkant VŠĮ į bendrovę, turi būti patenkinti visi kreditorių reikalavimai; iš likusio turto (išskyrus gautą paramą) formuojamas bendrovės kapitalas; parama naudojama paramos teikėjo nustatyta tvarka, o jei tokios nėra - pagal dalininkų susirinkimo patvirtintas paramos valdymo taisykles.

Paaikškiname mokestinius VŠĮ pertvarkymo į kitos teisinės formos juridinį asmenį aspektus:

Dėl metinės pelno mokesčio deklaracijos pateikimo

Lietuvos vienetai, kurie pagal PM² laikomi pelno nesiekiančiais vienetais, pelno mokestį už mokestinį laikotarpį apskaičiuoja ir deklaruoja Metinėje pelno mokesčio PLN204N formoje³ (toliau - PLN204N forma), o pelno siekiantys ribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys - Metinėje pelno mokesčio PLN204 formoje (toliau - PLN204 forma). Todėl, jeigu VŠĮ⁴ pagal VĮ nuostatas yra pertvarkoma į pelno siekiantį vieneta, t. y. bendrovę ar mažąją bendriją, tai turi būti pateikiamos dvi mokestinio laikotarpio pelno mokesčio deklaracijos:

¹ Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (toliau - VĮ).

² Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą (toliau - PM).

³ Metinė pelno mokesčio PLN204N forma, jos priedai ir pildymo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. VA-2 „Dėl Metinių pelno mokesčio deklaracijų PLN204, PLN204A, PLN204N, PLN204U formų bei jų užpildymo taisyklių patvirtinimo“.

⁴ pagal PM nuostatas laikoma pelno nesiekiančiu vienetu.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų sauga](#).

- už laikotarpį nuo mokestinio laikotarpio pradžios iki VŠĮ pertvarkymo datos⁵ PLN204N forma, ir

- už laikotarpį nuo pertvarkymo iki mokestinio laikotarpio pabaigos PLN204 forma.

Jeigu VŠĮ yra pertvarkoma į pelno nesiekiantį vienetą, t. y. asociaciją ar labdaros ir paramos fondą, tai turi būti pateikiama viena viso mokestinio laikotarpio (iki pertvarkymo ir po pertvarkymo) pelno mokesčio deklaracija, šiuo atveju, pelno nesiekiančių vienetų teikiama PLN204N forma.

Dėl VŠĮ gautos ir iki pertvarkymo datos likusios nepanaudotos paramos

LPĮ 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad paramos gavėjai (juridiniai asmenys) pagal LPĮ gautą paramą gali naudoti jų įstatuose ar nuostatuose arba religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų kanonuose, statutuose ir kitose normose numatytiems LPĮ 3 straipsnio 3 dalyje nurodytiems visuomenei naudingiems tikslams⁶, labdarai (jeigu jie pagal šį įstatymą turi teisę teikti labdarą).

Pažymėtina, kad iki VŠĮ pertvarkymo datos likusi nepanaudota visuomenei naudingai veiklai ar labdarai gauta parama, t. y. pertvarkymo datai esantis nepanaudotos paramos likutis, yra priskiriama paramai, panaudotai ne pagal LPĮ⁷ paskirtį ir apmokestinama taikant 15 proc. pelno mokesčio tarifą.

VŠĮ, gautą paramą panaudojusi ne pagal LPĮ nustatytą paramos paskirtį, pelno mokestį nuo PMĮ 4 straipsnio 6 dalies nustatytos mokestinės bazės taip pat deklaruoja PLN204N formoje ir sumoka ta pačia tvarka ir terminais, kaip ir pelno mokestį nuo apmokestinamojo pelno.

Tuo atveju, jeigu VŠĮ yra pertvarkoma į pelno nesiekiantį vienetą, t. y. asociaciją ar labdaros ir paramos fondą, tai iki VŠĮ pertvarkymo datos likusi nepanaudota visuomenei naudingai veiklai ar labdarai gauta parama yra perduodama po pertvarkymo veikiančiam pelno nesiekiančiam vienetai, kuris toliau ją naudoja paramos teikėjo nustatyta tvarka, o jei tokios nėra - pagal dalininkų susirinkimo patvirtintas paramos valdymo taisykles.

Dėl VŠĮ numatytų, tačiau iki pertvarkymo datos nepanaudotų, viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti lėšų, kuriomis buvo sumažintas apmokestinamasis pelnas

Pagal PMĮ 46³ straipsnio 1 dalį pelno nesiekiantys vienetai apmokestinamąjį pelną gali susimažinti lėšomis, numatytomis panaudoti per ateinančius du vėlesnius vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti, jeigu yra turima informacija, įrodymai, pagrindžiantys tokių numatomų lėšų būsimą panaudojimą įstatuose numatytos visuomenei naudingai veiklai finansuoti (pasirašytos preliminarios sutartys, susitarimai, vieneto vidiniai dokumentai, pavyzdžiui projektai, veiklos planai ir kiti dokumentai).

Jeigu pelno nesiekiantys vienetai, sumažinę apmokestinamąjį pelną lėšomis, numatomomis tiesiogiai skirti per du vėlesnius vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti, per šį laikotarpį, t. y. du vėlesnius vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, faktiškai šių lėšų nepanaudoja viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti arba panaudoja ne viešąjį interesą tenkinančiai veiklai finansuoti, tai dėl sumažinto apmokestinamojo pelno neapskaičiuotas pelno mokestis turi būti sumokėtas į valstybės biudžetą perskaičiuojant ir apmokestinant praėjusių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną, pateikiant mokesčių administratoriui patikslintas tų mokestinių laikotarpių metines pelno mokesčio deklaracijas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, jeigu pagal VĮ nuostatas VŠĮ yra pertvarkoma į pelno siekiantį vienetą, t. y. bendrovę ar mažąją bendriją, ir VŠĮ pertvarkymo datai yra likusi nepanaudota viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti numatytų lėšų, kuriomis buvo

⁵ Pagal VĮ 26 straipsnio 13 dalį viešosios įstaigos pertvarkymas laikomas baigtu nuo po pertvarkymo veiksiančio juridinio asmens steigimo dokumentų įregistravimo Juridinių asmenų registre.

⁶ Visuomenei naudingais tikslais laikoma veikla tarptautinio bendradarbiavimo, žmogaus teisių apsaugos, mažumų integracijos, kultūros, religinių ir etinių vertybių puoselėjimo, švietimo, mokslo ir profesinio tobulinimo, neformaliojo ir pilietinio ugdymo, sporto, socialinės apsaugos ir darbo, sveikatos priežiūros, nacionalinio saugumo ir gynybos, teisėtvarkos, nusikalstamumo prevencijos, gyvenamosios aplinkos pritaikymo ir būsto plėtros, autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos, aplinkos apsaugos ir kitose visuomenei naudingomis ir nesavanaudiškomis pripažįstamos srityse.

⁷ Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo (toliau - LPĮ).

sumažintas apmokestinamasis pelnas, dalis, tai atitinkamai dėl sumažinto apmokestinamojo pelno neapskaičiuotas pelno mokestis turi būti sumokėtas į valstybės biudžetą perskaičiuojant ir apmokestinant praėjusių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną, pateikiant mokesčių administratoriui patikslintas tų mokestinių laikotarpių metines pelno mokesčio deklaracijas, t. y. PLN204N formas.

Jeigu VŠĮ yra pertvarkoma į pelno nesiekiantį vienetą, t. y. asociaciją ar labdaros ir paramos fondą, tai VŠĮ pertvarkymo datai likusi nepanaudota viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti numatytų lėšų dalis toliau gali būti naudojama po pertvarkymo veikiančio pelno nesiekiančio vieneto viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti. Tačiau pažymėtina, kad turi būti tenkinamas PMĮ 46³ straipsnio 1 dalyje įteisintas reikalavimas, kad numatomos viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti lėšos būtų panaudojamos per du vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, t. y. ši dviejų mokestinių laikotarpių trukmė abiejuose vienetuose turi būti sumuojama bendrai.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

